

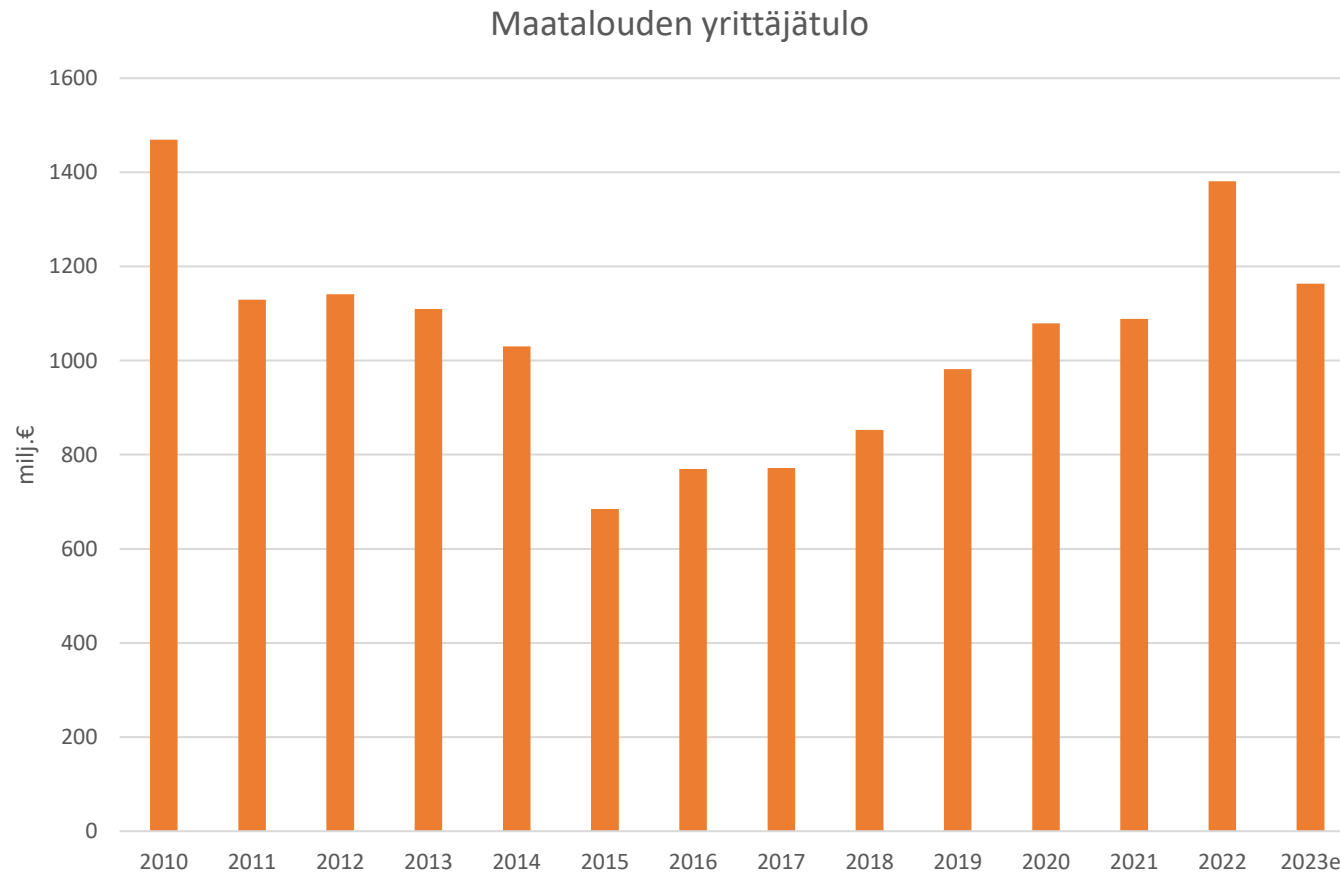
Maatalouden markkinaympäristö ja rakenteen muutos - peilattuna Varsinais-Suomeen

MTK Varsinais-Suomi kevätkokous

Kyösti Arovuori, REINU econ Oy

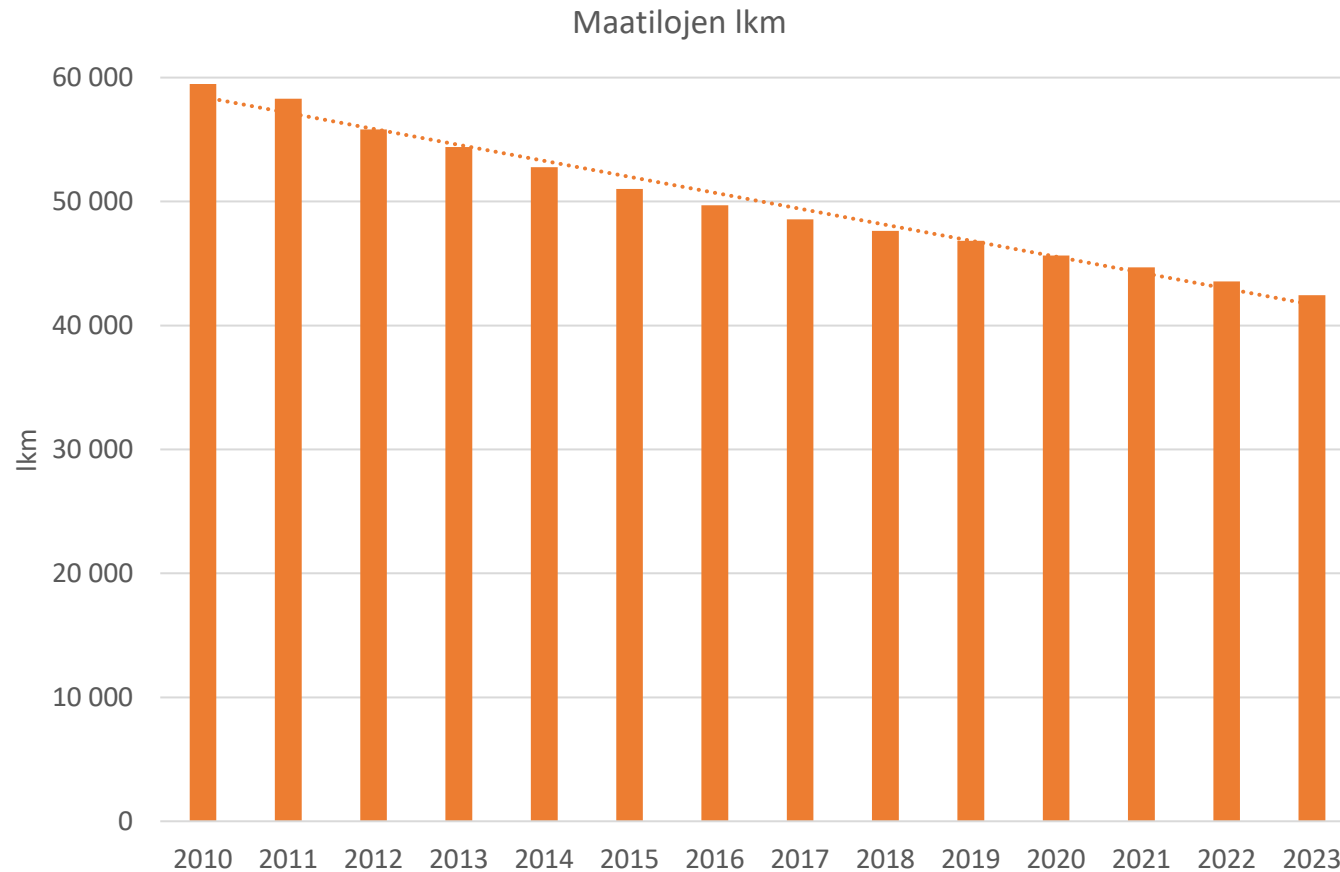
6.6.2024

Maatalouden markkinatuotot tasaisessa kasvussa

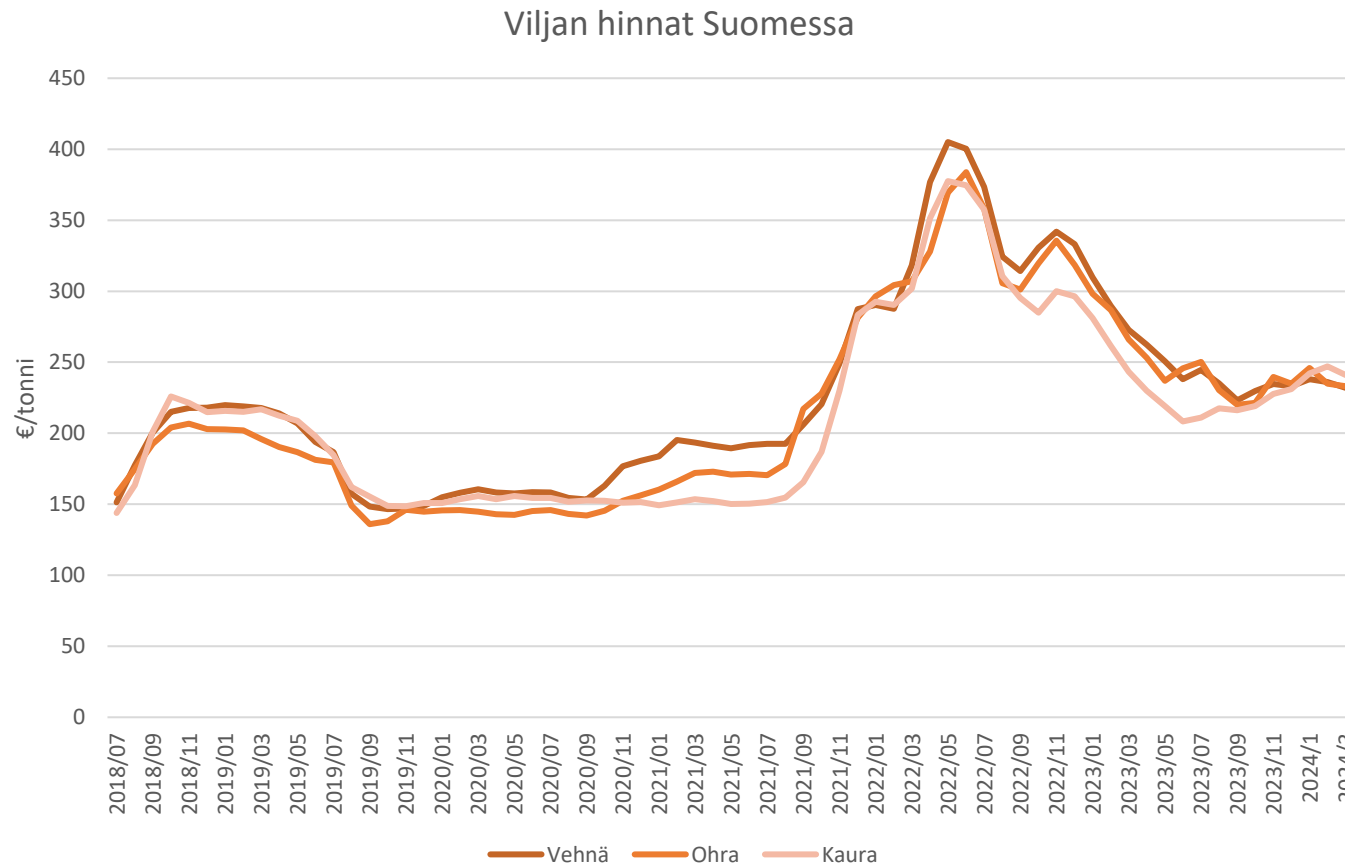
- Maatalouden yrittäjätulo
 - *kokonaistuotot - kokonaiskustannukset*
- Maatalouden yrittäjätulo on noussut tasaisesti vuoden 2015 pohjista
 - markkinatuottojen palautuminen on ollut tasaista
 - ... mutta hidasta

Rakennemuutoksen vauhti muuttumaton

- Maatalouden ulkoinen rakennemuutos jatkuu trendinomaisesti
- Markkinamuutokset vaikuttavat ensisijaisesti maatalouden sisäiseen rakennemuutokseen
 - siirtymä maidontuotannosta lihantuotantoon
 - kotieläintuotannosta luopuminen

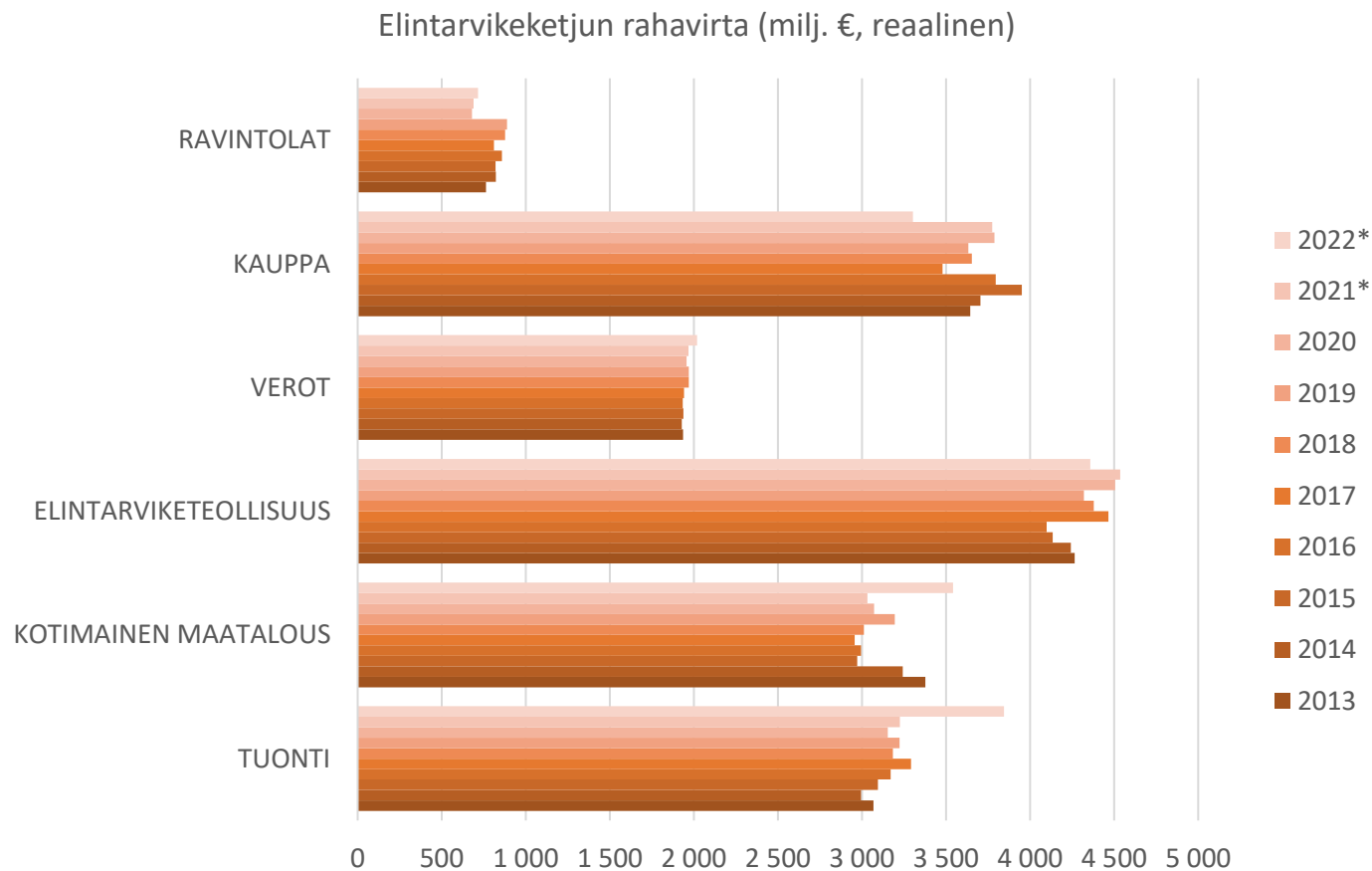
Tuottajahinnat piikkiä edeltävän tason yläpuolella

- Markkinoiden epävarmuus on vähentynyt merkittävästi
 - säästä, ennakoitua heikommasta sadosta ym. aiheutuvat markkinaheilahtelut maltillistuvat
- Kotieläintuotannon hintataso laskee, mutta vakiintuu

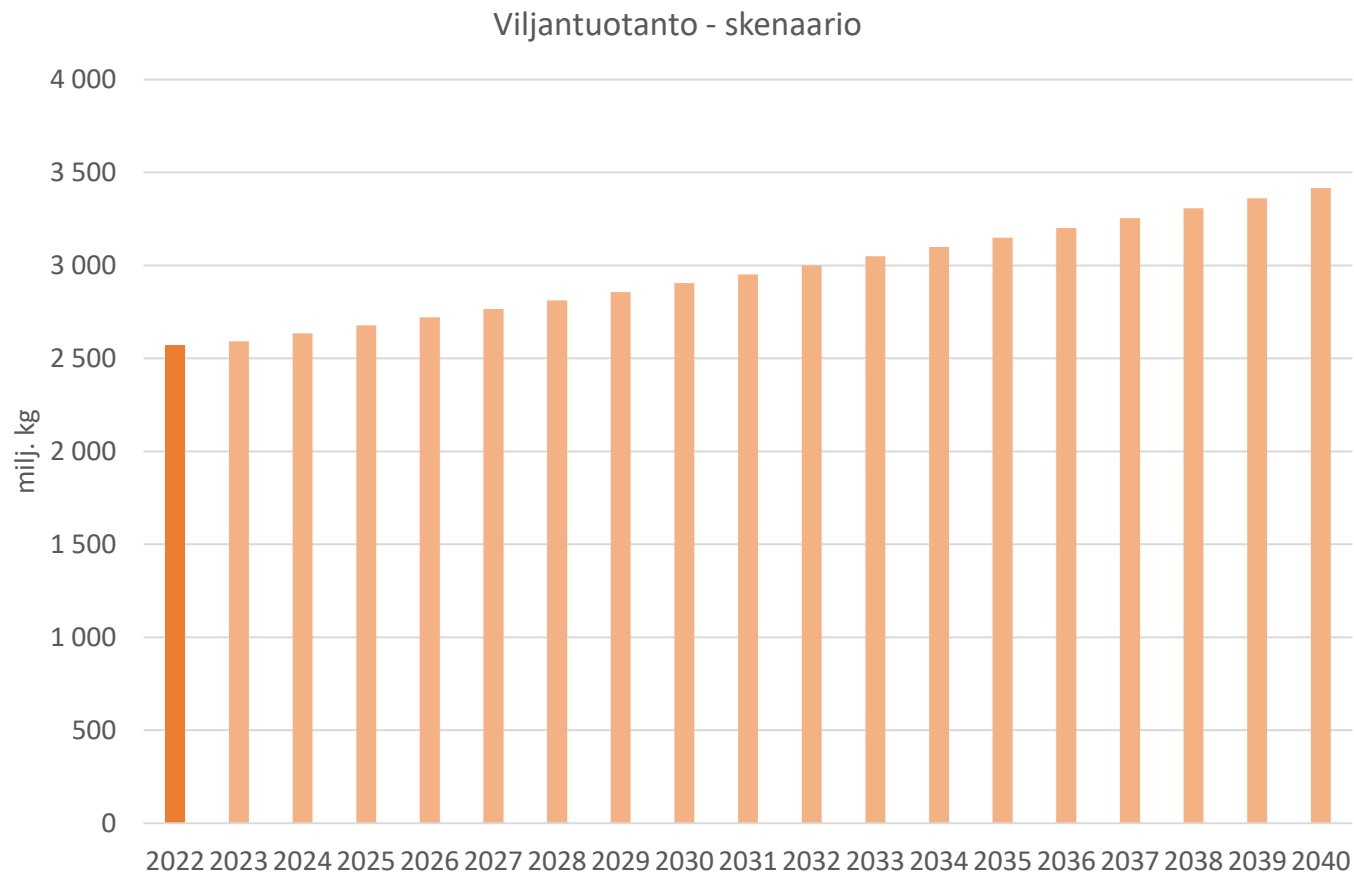
... etenkin maidossa hintataso verraten korkea

Elintarvikeketjun rahavirta pitää saada kasvuun

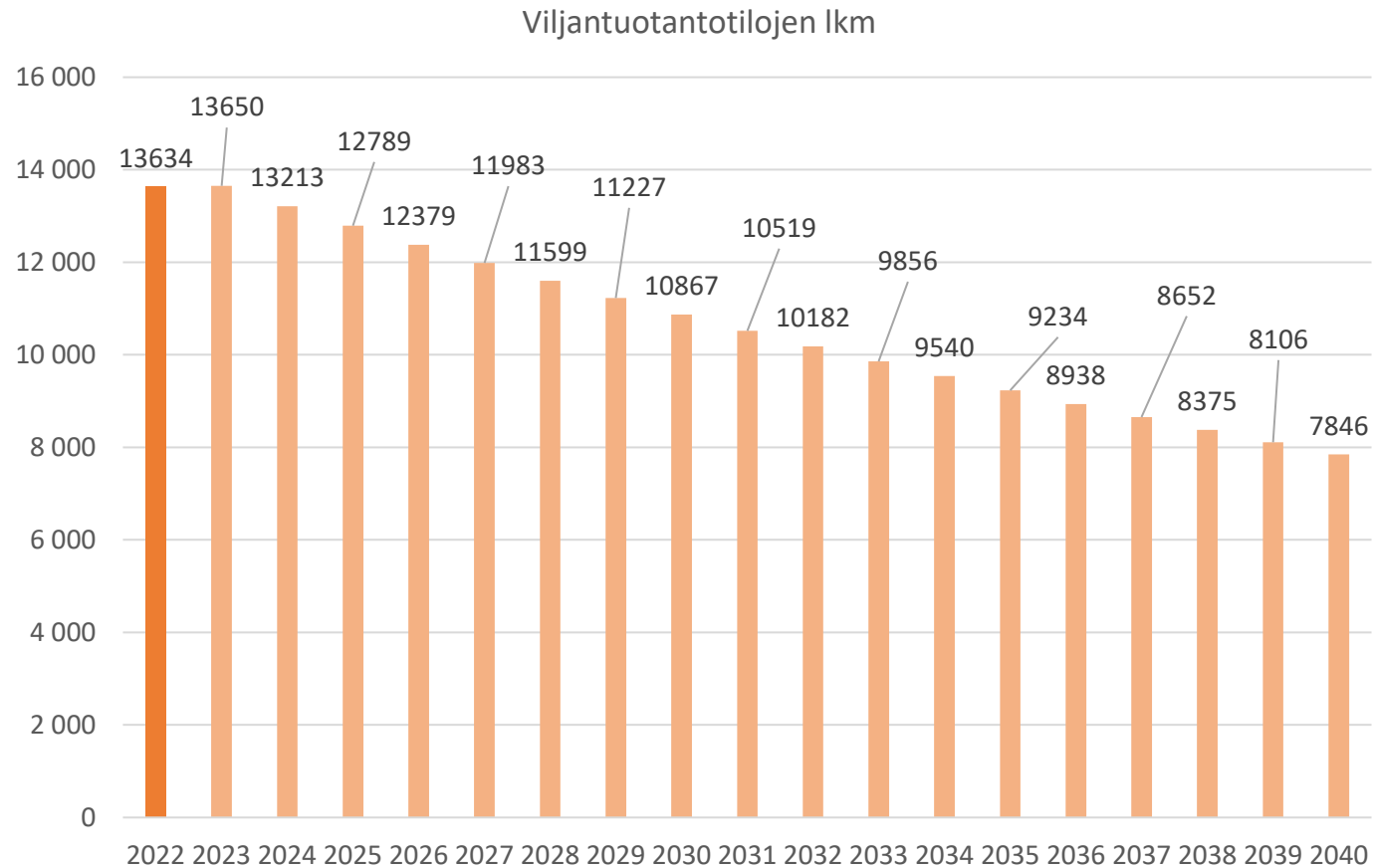
- Suomen elintarvikeketjussa jaetaan niukkuutta
 - vuodesta 2013 vuoteen 2022 elintarvikeketjun hintamuutoksesta puhdistettu kasvu keskimäärin 0,5 prosenttia vuodessa
- Mitä enemmän rahavirtaa on, sitä enemmän ketjussa on jaettavaa
 - riippumatta siitä, mistä tai kenelle rahavirta muodostuu

Viljantuotanto kasvinviljelytiloilla - skenaario

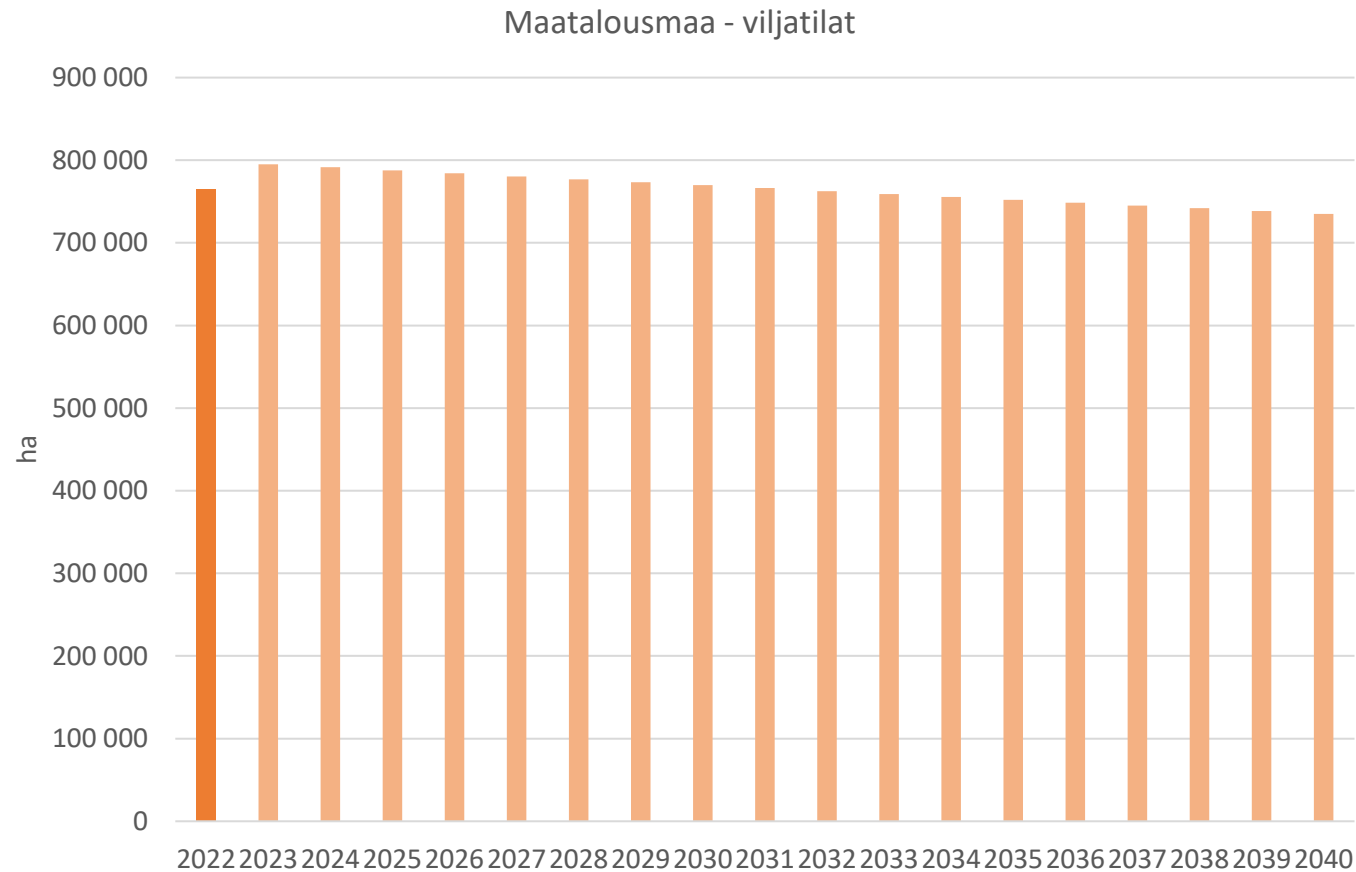
- Lähtötaso laskettu vuosien 2018-2022 keskimääräisestä viljantuotannosta keskimääräisellä hehtaarisadolla
- Viljantuotanto kasvinviljelytiloilla 2022
 - 2 571 milj. kg
- Viljantuotanto kasvinviljelytiloilla vuonna 2040 toteutuneen kehityksen jatkuessa
 - 3 417 milj. kg
- Viljantuotannon muutos
 - +1 080 milj. kg

Viljatiilojen lukumäärä - skenaario

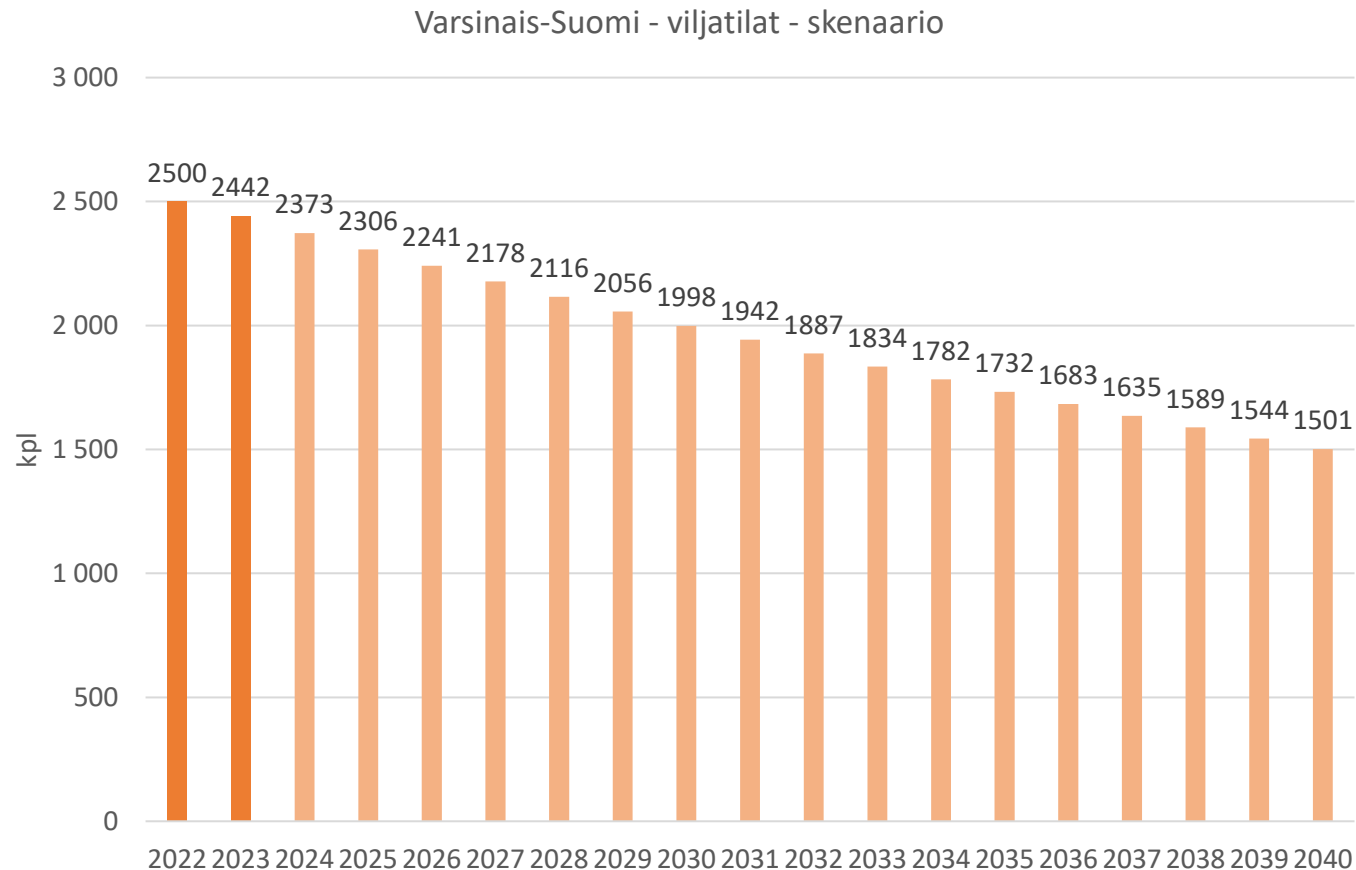
- Viljatiilojen lukumäärä vuonna 2022
 - 13 634 tilaa
- Viljatiilojen lukumäärä vuonna 2040 toteutuneen kehityksen jatkuessa
 - 7 846 tilaa
- Viljatiilojen lukumäärän muutos
 - -5 788 tilaa

Maatalousmaa viljailoilla - skenaario

- Viljailoilla oleva maatalousmaa vuonna 2022
 - 764 469 ha
- Viljailoilla oleva maatalousmaa vuonna 2040 toteutuneen kehityksen jatkuessa
 - 734 971 ha
- Viljailoilla olevan maatalousmaan määrän muutos
 - -29 498 ha

Varsinais-Suomi – skenaario - viljatilat

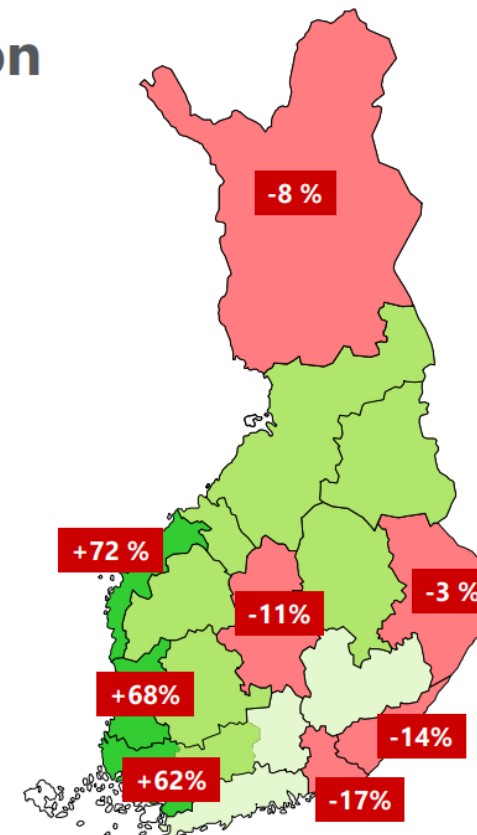

- Varsinais-Suomessa muutos aikavälillä 2010-2022 on ollut koko maan keskimääräistä hitaampaa
 - viljatilat -2,3 % vuodessa (koko maa -3,2 %)
 - maitotilat -6,3 % (-6,4 %)
 - naudanlihatilat +1,2 % (-1,2 %)
 - sikatilat -8,2 % (-9,3 %)
 - siipikarjatilat -0,4 % (+0,1 %)

Maatalouden rakennemuutos jatkuu

- Nopeatkaan markkinamuutokset eivät ole heilauttaneet maatalouden rakennemuutoksen vauhtia
 - maatalouspolitiikalla rakennetta säilyttävä vaikutus
- Muutoksella on itseään vahvistava kierre
 - hyvin pärjäävät tilat pärjäävät jatkossa aikaisempaa paremmin
- Kaikkia tiloja tai tuotantoresursseja ei jatkossakaan tarvita
 - maataloustuotannon määrä pysyy rakennemuutoksesta huolimatta

Maataloustuotannon arvon kehitys vuosina 2000-2023 maakunnittain

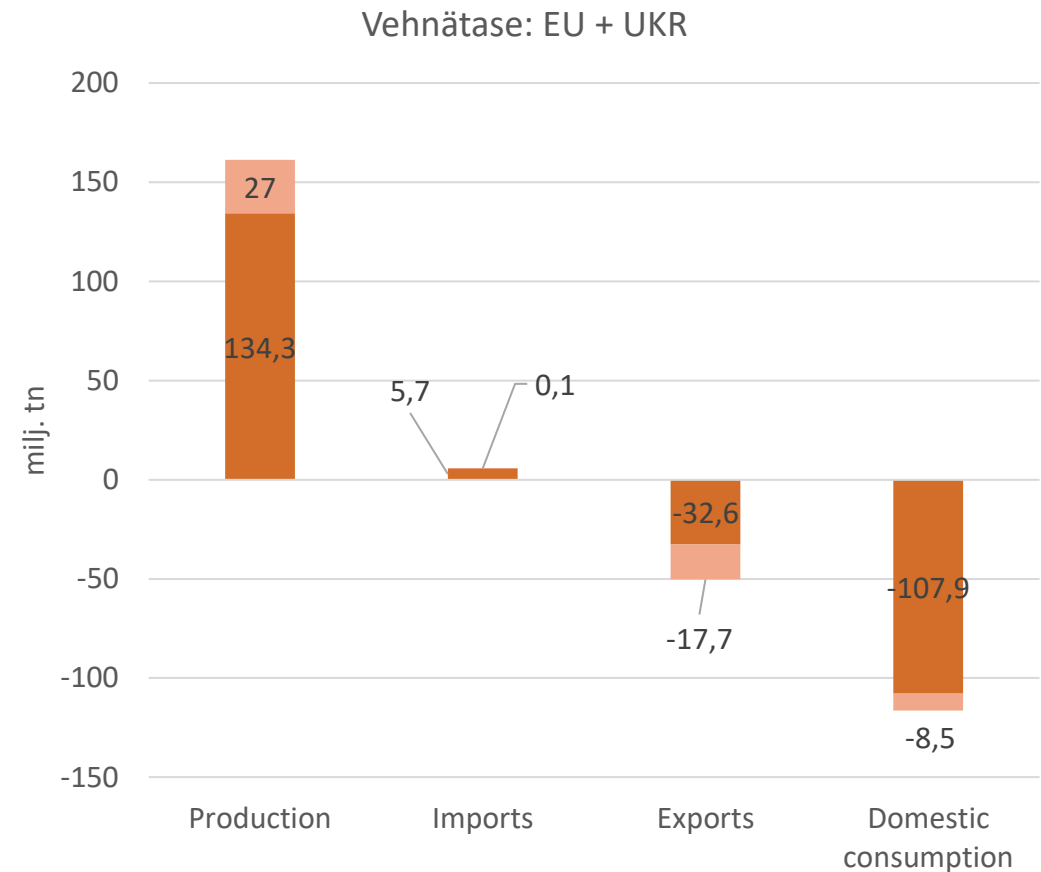

Lähde: Luke, Taloustohtori, Maatalouden tuotantorakenne.

Lähde: Niemi, J. 2024

EU:n maatalouspolitiikka muuttuu

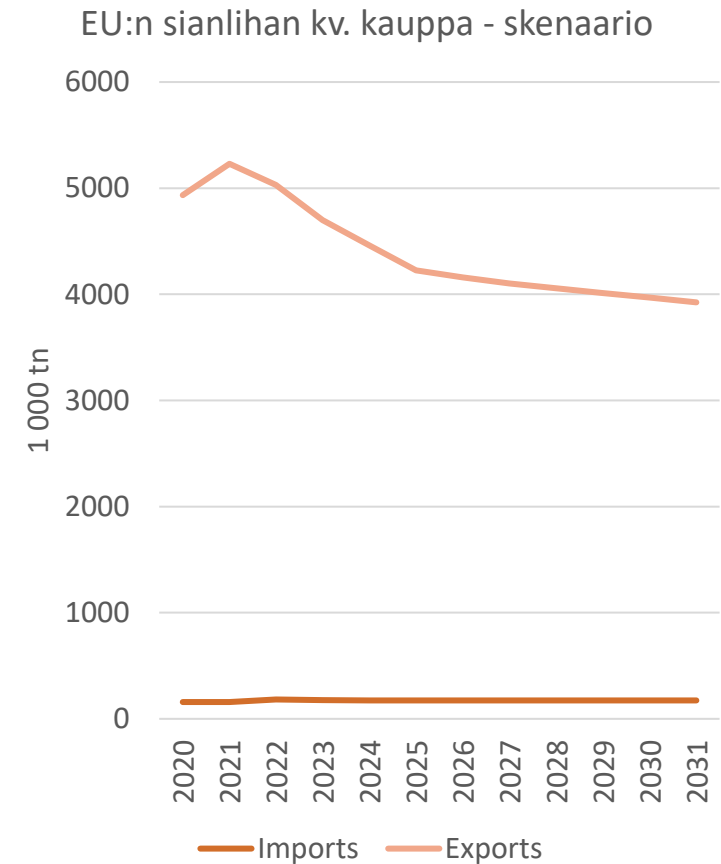
- Ukrainan tuleva EU-jäsenyys haastaa maatalouspolitiikkaa etenkin budjetin kautta
 - nykyisen maatalouspolitiikan soveltamiseen ei ole varaa
- Maataloustukien oikeutus pitää perustella uudelleen
 - suorien tukien hyöty- ja kustannusperusteisuus
- Lyhyen aikavälin markkinamuutokset jäävät pieniksi
 - vehnän tarjonnan kasvu vahvistaa EU:n vientiä
 - öljy- ja valkuaiskasvien tarjonnan kasvu vahvistaa EU:n sisämarkkinoiden tasetta
- Pitkällä aikavälillä etenkin vehnän tuotannon sijoittuminen EU:n sisällä muuttuu

Lähde: USDA FAS, European Commission, UN Comtrade, REINU econ Ltd.

Vientimarkkinoilta mahdollisuus hakea kasvua

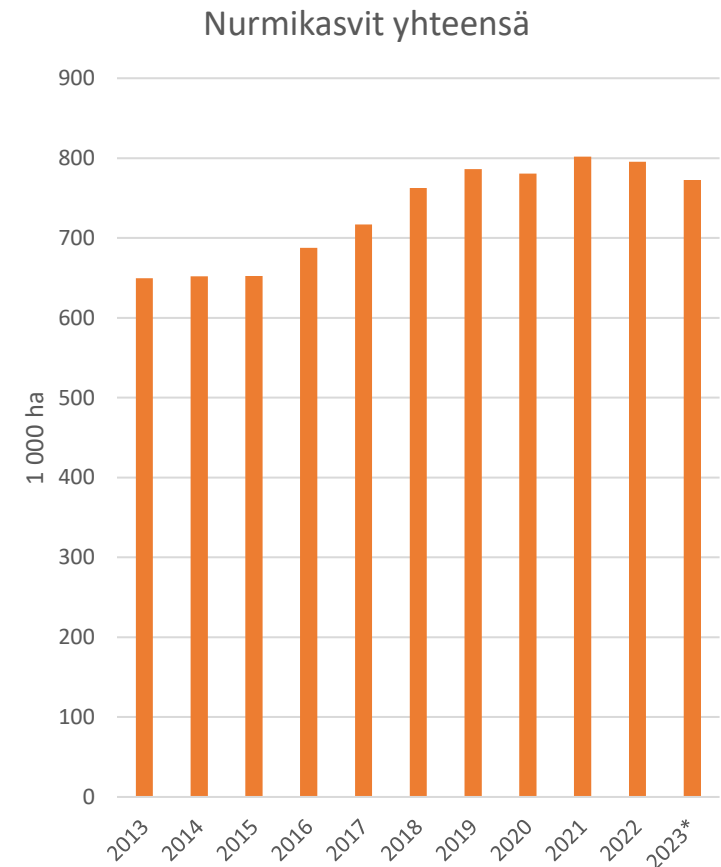
- Euroopan unionin on maailman maatalous- ja elintarvikemarkkinoiden suurin toimija
 - EU:n vienti avaa mahdollisuuksia suomalaisten elintarvikkeiden viennille EU:n ulkopuolelle
 - EU:n vienti avaa mahdollisuuksia suomalaisten elintarvikkeiden viennille EU:n sisämarkkinoille
- Viennin kasvu vaatii vientituotantoa
 - sopimusohjaus
 - vakiintuneet vientikanavat
 - vientimarkkinoille kehitetyt tuotteet
- Kasvu ei välttämättä tule niistä tuotteista, mitä meillä jo tuotetaan

Lähde: Euroopan komissio

Pellonkäyttöä mahdollista tehostaa

- Maatalousmaan käyttö on Suomessa löysää
 - vilja-ala vähintään 100 000 hehtaaria liian suuri suhteutettuna kysyntään
 - viljan tuotannon ennakoidaan kasvavan hehtaarisatojen kasvaessa
 - säilörehuala kasvaa samaan aikaan kun nautojen lukumäärä laskee
- Pitkällä aikavälillä
 - markkinoilta tulevien signaalien tulisi ohjata peltoalaa
 - pois viljalta
 - kohti öljy- ja valkuaiskasveja
 - politiikasta tulevien signaalien tulisi ohjata pellonkäyttöä
 - ympärivuotiseen kasvipeitteisyyteen
 - ympäristöhyötyjen tuottamiseen

Maatalouden tuotantorakennetta varaa tehostaa

- Tuottavuuskasvu resurssien tehokkaamman käytön kautta
 - kotieläintilojen ja kasvintuotannon yhteistyö
 - yhteiset viljelykierrot
 - pääomatarpeen pienentyminen
- Muutos yksittäisten tilojen investoinneista maatalousyritysten muodostamiseen
 - yksittäisten tilojen sukupolvenvaihdoksista siihen, että useamman tilat muodostavat yhdessä yhteisyriäksiä
 - työnjako
 - riskinjako
 - jatkuvuus
- Tuottajaorganisaatiot
 - tuotannon ohjauksen vahvistaminen sektorin sisällä

Vuoteen 2040 mennessä suomalainen maataloussektori joutuu sopeutumaan

- markkinamuutoksiin
- politiikkamuutoksiin
- rakenteellisiin muutoksiin

Kolme välitöntä keinoa maatalouden tuottavuuden parantamiseen

1. yhteistyö
2. yhteistyö
3. yhteistyö

6.6.2024

MTK Varsinais-Suomi - Kyösti Arovuori - REINU econ Oy

MMT Kyösti Arovuori
REINU econ Oy
+358 40 515 8953
kyosti.arovuori@reinuecon.fi
www.reinuecon.fi

REINU econ

REINU

e
c
o
n